

Terveydenhuollon palveluvalikoimaneuvoston päätös oireettoman henkilön tietokonetomografia- ja positroniemihiotomografiatutkimukseen pääsyn kriteerit hoidetun suolistosyövän jälkeen suolistosyövän varhaiseksi toteamiseksi

Johdanto

Suolistosyövällä tarkoitetaan näissä kriteereissä paksu- ja peräsuolisyöpää, jotka ovat Suomessa sekä miehillä että naisilla toiseksi yleisin syöpätyyppi. Suolikanavan loppuosan harvinaisempaa ja eri tapaan hoidettavaa anaalisyöpää ei käsitellä tässä kriteeristössä. Uusia suolistosyöpiä todetaan Suomessa vuosittain yli 4000 tapausta ja ne aiheuttavat yli 1000 syöpäkuolemaa. Maailmanlaajuisesti suolistosyövä ovat ilmaantuvuudeltaan 3. yleisin ja kuolleisuudeltaan 2. yleisin syöpätyyppi.

Tausta

Joulukuussa 2018 voimaan tulleen säteilylain (859/2018) 111 §:n perusteella lääketieteellisen säteilyaltistuksen oikeutuksesta on laadittava kyseistä henkilöä koskeva erityinen kirjallinen perustelu silloin, kun oireettomaan henkilöön kohdistuva taudin varhaista toteamista varten tarvittava säteilyaltistus ei ole osa seulontaohjelmaa. Perustelun laatimisessa on noudatettava palveluvalikoimaneuvoston laatimia tutkimukseen pääsyn kriteerejä, mikä vaatimus koskee myös yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa tarkoitettuja terveydenhuollon palveluja. Hoidetun suolistosyövän jälkeen toteutettavan kuvantamisseurannan oikeutusta ei ole aiemmin arvioitu Suomessa.

Tavoitteet

Kriteerit koskevat oireettoman henkilön hoidetun paikallisen (levinneisyysasteen II-III) suolistosyövän varhaiseksi toteamiseksi tehtävän TT- ja PET-TT-tutkimuksen oikeutusta, kun suolistosyöpä on hoidettu parantavalla tavoitteella.

Suolistosyövän uusiumat todetaan yleisimmin kolmen vuoden kuluessa hoidon päättymisestä. Hoidetun paikallisen suolistosyövän (levinneisyysasteen II-III) jälkeen useampi kuin kaksi TT-kuvausta 5-10 vuoden seuranta-ajalla ei pidennä elossaoloa. PET-TT-kuvantaminen ei tuo lisähyötyä kolorektaalisyövän seurannassa tautiuusimien tai elossaoloajan suhteen.

Nyt annettavien kriteerien tieteelliseen näyttöön sisältyvissä tutkimuksissa mukana olleiden

henkilöiden mediaani-ikä oli 65 vuotta, minkä vuoksi kriteerien soveltamisala on rajattu 18 vuotta täyttäneisiin. Terveystieteiden tutkimuskeskus tarkastelee yleisesti suolistosyövän seurantakuvantamisen tarvetta ja antaa tarvittaessa lisää kriteerejä.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausuntopalautteen käsittelyn helpottamiseksi Terveystieteiden tutkimuskeskus palveluvalikoimaneuvosto pyytää, että lausunto jaotellaan lausuntopyyntöissä ilmoitettujen väliotsikoiden mukaisesti.

Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi.

Aikataulu

Lausunto pyydetään toimittamaan Terveystieteiden tutkimuskeskus palveluvalikoimaneuvostolle viimeistään 10.8.2026

Valmistelijat

Lisätietoa määräysehdotuksesta antaa johtava asiantuntija Ritva Bly, puh. +358 295 163 039, etunimi.sukunimi@gov.fi

Liitteet:

[Oireettoman henkilön TT-Pet Kriteerit.pdf](#)

[Oireettoman henkilön TT-Pet Valmistelumistio.pdf](#)

[Kriterier för TT- Pet kolorektalcancer.pdf](#)

[Beredningspromemoria för kolorektalcancer 030626.pdf](#)

Jakelu:

Etelä-Karjalan hyvinvointialue
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
Etelä-Savon hyvinvointialue
Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri HUS
Helsingin kaupunki (2)
Hoitosuositusryhmä
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
Kainuun hyvinvointialue
Kanta-Hämeen hyvinvointialue
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
Keski-Suomen hyvinvointialue

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
Kymenlaakson hyvinvointialue
Lapin hyvinvointialue
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Pirkanmaan hyvinvointialue
Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Savon hyvinvointialue
Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Sairaala fyysikot
Satakunnan hyvinvointialue
Suomen Onkologiyhdistys
Suomen Radiologiyhdistys
Suomen Röntgenhoitajat
Suomen syöpäpotilaat ry
Säteilyturvakeskus
Säteilyturvallisuusneuvottelukunta
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Varsinais-Suomen hyvinvointialue
Ålands Hälso- och Sjukvård Specialsjukvården

1. Soveltamisala

Lausuntonne ehdotetusta kohdasta

2. Kriteerit

Lausuntonne ehdotetusta kohdasta

3. Voimaan tulo

Lausuntonne ehdotetusta kohdasta

4. Valmistelumuistio

Lausuntonne ehdotetusta kohdasta

5. Muuta havaittavaa

Muuta havaittavaa

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Jormanainen Vesa
Sosiaali- ja terveyshministeriö

Bly Ritva
Sosiaali- ja terveysministeriö